

Nghiên cứu phương pháp dạy phát âm tiếng Hàn đối với người học Việt Nam - tập trung chủ yếu vào phụ âm cuối ㄴ, ㄹ

Research on Korean pronunciation teaching methods to Vietnamese learners: A focus on the final consonants ㄴ, ㄹ

Luu Thị Quỳnh My*
Luu Thi Quynh My*

*Khoa Tiếng Hàn, Trường Ngôn ngữ - Xã hội Nhân văn, Trường Đại học Duy Tân, Đà Nẵng, Việt Nam
Faculty of Korean, School of Languages, Humanities and Social Sciences, Duy Tan University, Da Nang, 550000,
Vietnam*

(Ngày nhận bài: 28/05/2024, ngày phản biện xong: 01/07/2024, ngày chấp nhận đăng: 09/07/2024)

Tóm tắt

Trong bối cảnh hiện nay, giáo dục tiếng Hàn đang ngày càng trở nên quan trọng đối với người học Việt Nam bởi sự quan tâm của người Việt đối với tiếng Hàn đang ngày một lớn. Tuy nhiên, sau khi tìm hiểu sâu hơn về lĩnh vực giáo dục Hàn ngữ này, có thể nhận thấy được một số vấn đề phổ biến về việc phát âm tiếng Hàn của người học Việt Nam, một trong số đó là việc phát âm phụ âm cuối ㄴ, ㄹ còn chưa chuẩn xác. Vì vậy, bài nghiên cứu này sẽ đưa ra các phân tích về sự khác biệt giữa hệ thống phụ âm tiếng Hàn và tiếng Việt; từ đó, phân tích lỗi phát âm của người học tiếng Hàn ở Việt Nam, đặc biệt là phụ âm cuối ㄴ, ㄹ. Cuối cùng là đưa ra các phương pháp dạy phát âm tiếng Hàn phù hợp và hiệu quả đối với người học Việt Nam, tập trung vào việc cải thiện phát âm phụ âm cuối ㄴ, ㄹ.

Từ khóa: ngôn ngữ; tiếng Hàn; phát âm; phụ âm cuối; giáo dục tiếng Hàn.

Abstract

In the current context, Korean language education is becoming increasingly important for Vietnamese learners because Vietnamese people's interest in Korean is growing. However, after delving deeper into this field of Korean education, we can see some common problems with Vietnamese learners' Korean pronunciation, one of which is the pronunciations of final consonants ㄴ and ㄹ are not correct. Therefore, in this research article, we will provide an analysis of the differences between the Korean and Vietnamese consonant systems, thereby analyzing the pronunciation errors of Korean learners in Vietnam, especially the mistakes in the final consonants ㄴ, ㄹ. Finally, we propose appropriate and effective Korean pronunciation teaching methods to Vietnamese learners, focusing on improving the pronunciation of final consonants ㄴ, ㄹ.

Keywords: language; Korean; pronunciation; final consonant; Korean education.

*Tác giả liên hệ: Luu Thị Quỳnh My

Email: luutquynhmy@dtu.edu.vn

1. Tổng quan vấn đề nghiên cứu và cơ sở lý thuyết

1.1. Mục đích nghiên cứu

Đến nay, tiếng Hàn đã trở thành một trong những ngôn ngữ được ưa chuộng ở Việt Nam. Vì thế để đáp ứng được nhu cầu học tiếng Hàn của người Việt Nam, tiếng Hàn bắt đầu được giảng dạy rộng rãi hơn tại các cơ sở giáo dục. Tuy nhiên hầu hết các cơ sở giáo dục chỉ chú trọng vào việc dạy từ vựng, ngữ pháp mà ít chú trọng phần luyện tập phát âm. Đây là một thiếu sót trong việc dạy và học tiếng Hàn cần được sửa chữa và tìm ra giải pháp. Nói cách khác, việc nghiên cứu các phương pháp dạy phát âm tiếng Hàn cần được chú ý hơn trong các hoạt động dạy và học.

Mục đích của người nước ngoài học tiếng Hàn rất khác nhau như học tập, du lịch, làm việc... Tuy nhiên, yêu cầu chính của việc học ngoại ngữ là có thể giao tiếp suôn sẻ. Mà phát âm là yếu tố quan trọng nhất cho việc giao tiếp có được thuận lợi hay không. Cho dù vốn từ vựng và ngữ pháp của người học có phong phú, cao cấp đến đâu mà cách phát âm, ngữ điệu của họ không chuẩn thì cũng sẽ gây cản trở cho việc giao tiếp. Ngoài ra phát âm sai còn dẫn đến những vấn đề trong các kỹ năng khác như nghe, viết, đọc.

Vì thế nghiên cứu này nhằm mục đích cung cấp phương pháp dạy phát âm tiếng Hàn hiệu quả đối với người học Việt Nam. Không chỉ tập trung vào việc nâng cao khả năng phát âm của người học mà còn nghiên cứu phương pháp dạy phát âm tiếng Hàn cho người Việt Nam học tiếng Hàn một cách hiệu quả nhất.

1.2. Đánh giá các nghiên cứu trước đây

Đã có rất nhiều nghiên cứu về giáo dục phát âm. Kim Young-sun (2004) đã chỉ ra rằng tiếng Việt không có hệ thống phụ âm giống hoàn toàn với hệ thống phụ âm tiếng Hàn nên người học không nhận thức được sự khác nhau khi phát âm

âm thường, âm căng, âm bật hơi. Khảo sát của tác giả cho thấy người học Việt Nam gặp khó khăn lớn nhất với âm căng. Qua đó, tác giả đã đề xuất phương pháp giảng dạy phát âm tiếng Hàn giúp người học hiểu và phát âm đúng âm căng [7]. Jeong Myeong-suk (2002) cũng đã đưa ra phương pháp giáo dục phát âm: khi dạy phát âm, không chỉ nguyên âm, phụ âm mà còn phải dạy cả ngữ điệu. Điều này phải được thực hành liên tục ở tất cả các cấp độ. Trong việc giảng dạy kỹ năng phát âm, không chỉ việc tạo ra âm thanh mà việc nhận biết âm thanh cũng rất quan trọng [5]. Heoyong (2006) đã nhấn mạnh rằng giáo dục phát âm là cần thiết và nó cần được dạy một cách có hệ thống ngay từ đầu. Tác giả cũng đã đề cập đến việc giảng dạy phát âm phải bao gồm cả âm vị và ngữ điệu [4]. Đỗ Ngọc Luyến (2015) đã tiến hành nghiên cứu những sai sót trong cách phát âm tiếng Hàn của người học miền nam Việt Nam và đề xuất các giải pháp giáo dục phát âm tiếng Hàn. Qua việc đối chiếu và phân tích âm vị và âm thanh học giữa hai ngôn ngữ, nghiên cứu đã tiên liệu được những lỗi phát âm mà người học Việt Nam có thể mắc phải. Đồng thời nghiên cứu cũng đã trình bày các kế hoạch giảng dạy phát âm dựa trên các nguyên nhân khác nhau gây ra lỗi phát âm của người học Việt Nam [2].

1.3. Cơ sở lý thuyết

Trong lĩnh vực học ngôn ngữ thứ hai, có một khái niệm quan trọng là thuyết chuyển di ngôn ngữ. Trong quá trình học ngôn ngữ thứ hai, hiện tượng chuyển di ngôn ngữ luôn được chú trọng do nó gây ảnh hưởng đến việc áp dụng kiến thức vào thực hành giao tiếp. Chuyển di ngôn ngữ, hay còn gọi là Language transfer trong tiếng Anh, đề cập đến sự ảnh hưởng của ngôn ngữ mẹ đẻ lên quá trình học một ngôn ngữ thứ hai. Có hai dạng ảnh hưởng của chuyển di ngôn ngữ lên việc học ngôn ngữ là tích cực và tiêu cực. Chuyển di tích cực xảy ra khi có sự tương đồng giữa ngôn ngữ mẹ đẻ và ngôn ngữ mới, giúp việc học trở nên thuận lợi hơn. Ngược lại, chuyển di

tiêu cực là khi sự tương đồng gây ra nhầm lẫn, dẫn đến việc sử dụng sai từ trong ngôn ngữ mới do không nhận thức được sự khác biệt về nghĩa giữa hai ngôn ngữ. Hơn nữa, chuyển di ngôn ngữ có thể diễn ra một cách có ý thức hoặc không ý thức. Khi có ý thức, người học sẽ áp dụng những qui tắc đã học nhưng quên cách sử dụng làm sao cho đúng. Trong khi đó, chuyển di không ý thức là khi người học không nhận ra sự khác biệt giữa hai ngôn ngữ và vô tình áp dụng kiến thức từ ngôn ngữ thứ nhất vào ngôn ngữ mới mà họ đang học [1]. Cả người dạy và người học đều gặp cả lợi ích và thách thức từ hiện tượng chuyển di ngôn ngữ. Vì thế, khi giảng dạy tiếng Hàn hay bất kì ngôn ngữ nào khác, người dạy cần hiểu rõ về hiện tượng này để giảng dạy một cách hiệu quả và giảm thiểu những khó khăn mà nó mang đến, từ đó nâng cao chất lượng giảng dạy.

2. So sánh hệ thống phụ âm tiếng Hàn và tiếng Việt

Bảng 1. Bảng phân loại phụ âm tiếng Hàn [6]

Vị trí cấu âm		Âm môi	Âm răng	Âm vòm	Âm ngạc mềm	Âm thanh hầu
Phương pháp cấu âm						
Phôi âm	Âm thường	ㅍ [p]	ㅌ [t]		ㅋ [k]	
	Âm căng	ㅂ [pʰ]	ㄷ [tʰ]		ㆁ [kʰ]	
	Âm bật hơi	ㅍ [pʰ]	ㅌ [tʰ]		ㅋ [kʰ]	
Âm tắc sát	Âm thường			ㅈ [tʃ]		
	Âm căng			ㅉ [tʃʰ]		
	Âm bật hơi			ㅊ [tʃʰ]		
Âm sát	Âm thường		ㅅ [s]			
	Âm căng		ㅆ [sʰ]			ㅎ [h]
Âm mũi		ㅁ [m]	ㄴ [n]		ㅇ [ŋ]	
Vũ Âm			ㄹ [l]			

1.4. Đối tượng và phương pháp nghiên cứu

- Đối tượng nghiên cứu: phương pháp giảng dạy phát âm tiếng Hàn cho người học Việt Nam.
- Khách thể của nghiên cứu: sinh viên năm nhất Khoa Tiếng Hàn, Trường Đại học Duy Tân.
- Phạm vi nghiên cứu được giới hạn tập trung vào phụ âm cuối ㄴ, ㄹ.
- Phương pháp nghiên cứu: việc nghiên cứu được tiến hành trên nhiều góc độ khác nhau. Đầu tiên, so sánh hệ thống phụ âm của tiếng Hàn và tiếng Việt (tập trung chủ yếu vào phụ âm ㄴ, ㄹ) thông qua đó có thể biết được phần nào những lỗi phát âm phụ âm của người Việt Nam học tiếng Hàn. Thứ hai, khảo sát và phân tích những lỗi mà người học tiếng Hàn là người Việt Nam (tập trung vào khách thể là sinh viên Trường Đại học Duy Tân) hay mắc phải trong môi trường thực tế.

Bảng 2. Bảng hệ thống âm cuối tiếng Việt [3]

Vị trí cấu âm		Phương thức cấu âm						
		Âm môi	Âm môi và răng	Âm răng	Âm đầu lưỡi	Âm vòm	Âm ngạc mềm	Âm thanh hầu
Phôi âm	Vô thanh, không bật hơi	p[p]		t[t]	tr[t]	ch[c]	c[k]	
	Vô thanh, bật hơi			th[tʰ]				
	Hữu thanh, không bật hơi	b[b]		đ[d]				
Âm sát	Vô thanh, không bật hơi		ph[f]	x[s]	s[s]		kh[x]	h[h]
	Hữu thanh, không bật hơi		v[v]	d[z]			g[ɣ]	
Âm mũi		m[m]		n[n]		nh[n]	ng[ŋ]	
Vũ âm				l[l]	r[ʐ]			

Cả tiếng Việt và tiếng Hàn đều có cách phát âm /ɸ/ /l/ giống nhau nhưng trong tiếng Việt, /l/ chỉ tồn tại ở phụ âm đầu và không xuất hiện ở phụ âm cuối. Vì thế về cơ bản, người học Việt Nam vẫn có thể phát âm được âm này nhưng vì vị trí âm thanh khác nhau nên khó có thể nhận biết và phát âm đúng được. Người Việt học tiếng Hàn sẽ có xu hướng phát âm phụ âm cuối /ɸ/ bằng cách thay thế chúng bằng những âm có trong tiếng Việt (ví dụ như âm /n/, /ng/).

3. Phân tích lỗi phát âm của người học tiếng Hàn ở Việt Nam

Khảo sát này tập trung vào đối tượng là người học tiếng Hàn tại Khoa Tiếng Hàn Trường Đại học Duy Tân. Câu hỏi khảo sát sẽ phân tích lỗi

phát âm phụ âm /ㄴ/, /ㄹ/ để tìm ra nguyên nhân gây ra những lỗi đó. Cuộc khảo sát được thực hiện tại lớp học với 80 sinh viên năm nhất khoa Tiếng Hàn Trường Đại học Duy Tân.

Câu hỏi khảo sát: Hãy phát âm những cặp từ sau:

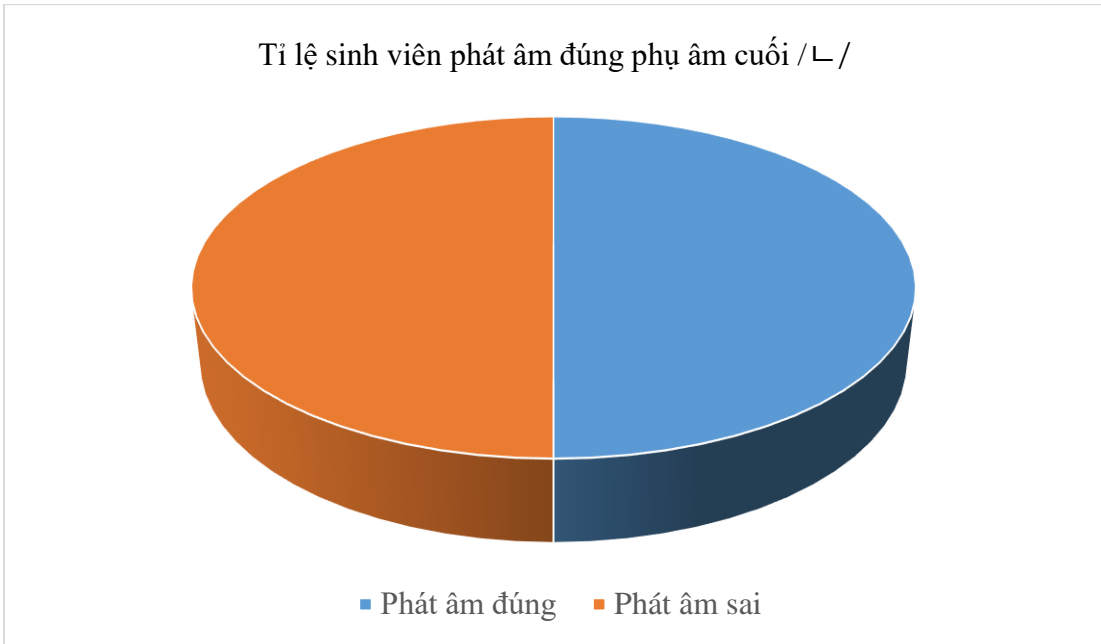
- 문 - 물
- 안 - 알
- 돈 - 돌.

Kết quả khảo sát được thể hiện ở các bảng biểu đồ dưới đây.

Tỉ lệ phần trăm phát âm đúng trong khảo sát phát âm /ㄴ/ /ㄹ/ trong 80 người thì có khoảng 25% phát âm đúng phụ âm cuối /ㄴ/ và 50% phát âm đúng phụ âm cuối /ㄴ/.

Bảng 3. Các dạng lỗi phát âm /ㄴ/

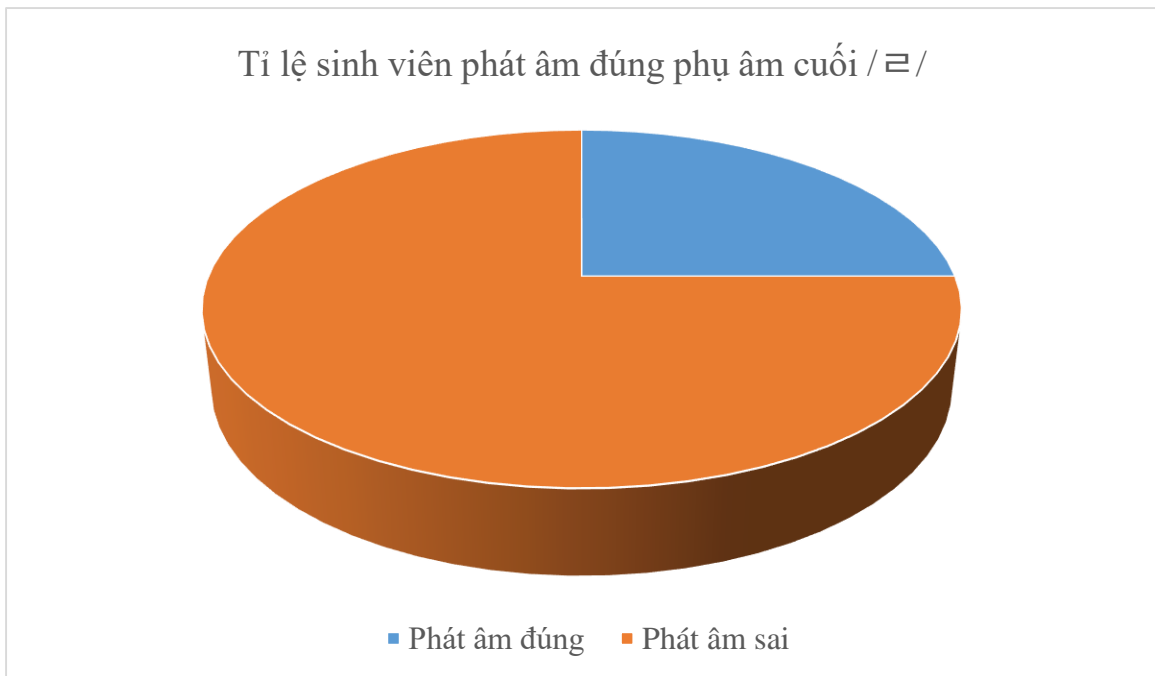
Mẫu lỗi	/ㄴ/ bị lược bỏ	/ㄴ/ -> ㄹ/
Số lỗi	16	24

Hình 1. Tỉ lệ sinh viên phát âm đúng phụ âm cuối /ㄴ/.

Bảng 4. Các dạng lỗi phát âm /ㄷ/

Mẫu lỗi	/ㄷ/ bị lược bỏ	/ㄷ/-> /ㄴ/	/ㄷ/-> /ㅇ/
Số lỗi	21	33	6

Hình 2. Tỉ lệ sinh viên phát âm đúng phụ âm cuối /ㄷ/.

Nhìn vào kết quả trên thì có thể thấy người Việt học tiếng Hàn chủ yếu có xu hướng phát âm /ㄷ/ thành /ㄴ/, /ㄴ/ thành /ㅇ/ do ảnh hưởng từ ngôn ngữ mẹ đẻ, không xác định được cách phát âm, cách đặt vị trí lưỡi sao cho đúng. Trong thực

tế, vì phụ âm cuối /ㄷ/ không có trong ngôn ngữ tiếng Việt nên người Việt học tiếng Hàn khi phát âm âm này thường sẽ né tránh, bỏ qua hoặc thay thế nó bằng âm có vị trí phát âm gần giống nó.

4. Đề xuất giải pháp nhằm nâng cao hiệu quả giảng dạy phát âm tiếng Hàn

4.1. Thực trạng giảng dạy phát âm tại Khoa Tiếng Hàn, Trường Đại học Duy Tân

Hiện nay, giảng dạy phát âm và ngữ âm trong ngành Ngôn ngữ Hàn tại Trường Đại học Duy Tân đang ngày càng được chú trọng hơn. Cụ thể là khoa Ngôn ngữ Hàn Trường Đại học Duy Tân đã đưa môn Ngữ âm vào ngay chương trình đào tạo của năm nhất nhằm mục đích củng cố, cải thiện cho sinh viên cách phát âm, ngữ điệu từ cấp độ sơ cấp, tránh tình trạng phát âm sai lệch gây ảnh hưởng đến kỹ năng nghe, đọc, viết. Tuy nhiên môn ngữ âm này hiện tại chỉ đang giảng dạy cho sinh viên năm nhất và nội dung môn học này còn đang khá khô khan.

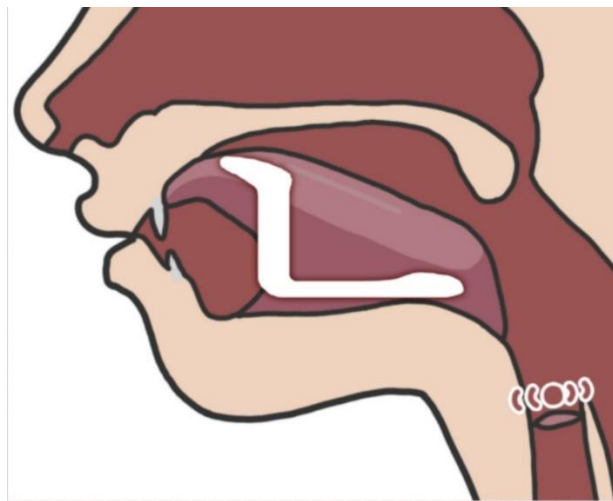
Không chỉ trong môn Ngữ âm mà giảng viên cũng cố gắng cho sinh viên có thêm nhiều cơ hội luyện tập phát âm trong tất cả các môn kỹ năng khác. Tuy nhiên vì thời gian của buổi học có hạn

nên việc chỉnh sửa phát âm cho sinh viên chưa được triệt để. Hầu hết sinh viên phải tự luyện tập ngoài giờ học mà không biết chắc rằng mình phát âm đúng hay sai, không có sự hướng dẫn, chỉnh sửa ngữ âm ngữ điệu từ người có chuyên môn nên việc luyện tập không mang lại hiệu quả cao.

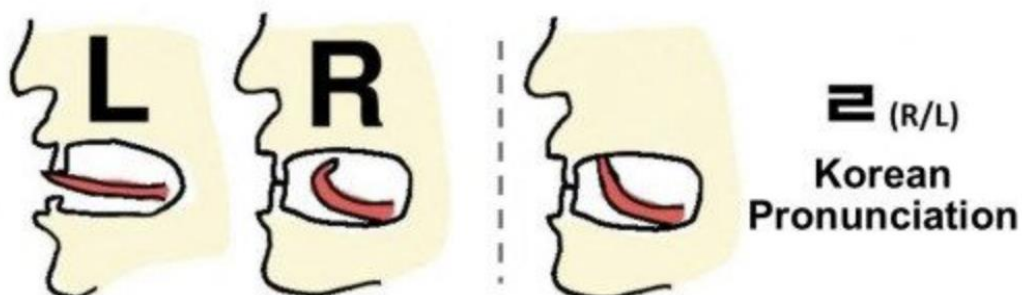
4.2. Phương pháp giảng dạy phát âm tiếng Hàn hiệu quả đối với người học Việt Nam

- Thứ nhất, giảng viên không nên hướng sinh viên phát âm toàn bộ các âm tiếng Hàn theo những âm có sẵn trong tiếng Việt. Điều này sẽ khiến người học lặp lại những lỗi như đã đề cập trong phần khảo sát trong phần 3. Thay vào đó, giảng viên nên hướng dẫn, giải thích sự giống và khác nhau giữa các phụ âm trong tiếng Việt và tiếng Hàn.

- Thứ hai, giảng viên nên đưa ra hình ảnh miêu tả cách phát âm sao cho đúng để sinh viên dễ hình dung hơn. Ví dụ:

Hình 3. Khẩu hình miệng chuẩn khi phát âm /ㄷ/ [7]

Hình 4. Khẩu hình miệng chuẩn khi phát âm /ㄹ/ [8]

(a) Phát âm /ɘ/

(b) Phát âm /ɘ̃/

Hình 5. Minh họa khẩu hình miệng đúng khi phát âm /ɘ/ /ɘ̃/

- Thứ ba, giáo viên nên lồng ghép thêm phần sửa lỗi phát âm cho người học trong tất cả các kỹ năng khác như nghe, đọc, viết chứ không phải chỉ riêng môn Ngữ âm.

- Thứ tư, việc học ngữ âm, âm điệu cần được duy trì xuyên suốt trong quá trình học ngôn ngữ chứ không chỉ ở mỗi cấp độ nhất định nào. Vì vậy, giảng viên nên chú trọng giảng dạy và chỉnh sửa phát âm cho sinh viên ngay từ cấp độ sơ cấp và xuyên suốt trong cả quá trình học ngôn ngữ để tránh thói quen phát âm sai, khó sửa về sau.

5. Kết luận

Mặc dù giáo dục phát âm là một trong những phần quan trọng của việc giáo dục ngôn ngữ nhưng vẫn chưa được quan tâm và phát triển đúng mực cho sinh viên Trường Đại học Duy Tân. Dù nắm vững hệ thống nguyên âm phụ âm, nguyên âm, từ vựng, ngữ pháp... nhưng phát âm không chính xác đã dẫn đến những ảnh hưởng xấu đến các kỹ năng khác. Vì vậy để giải quyết vấn đề này, cần phân tích các lỗi phát âm và tìm ra và áp dụng phương pháp giáo dục phát âm phù hợp và hiệu quả cho người học.

Tài liệu tham khảo

- [1] Bách khoa toàn thư Việt Nam. (2024). *Chuyển đổi ngôn ngữ*. Truy cập 14/06/2024, từ https://bkk.vn/Chuy%E1%BB%83n_di_ng%C3%B4n_ng%E1%BB%AF.
- [2] Luyện, Đ.N. (2015). *Nghiên cứu phương pháp giảng dạy và học phát âm tiếng Hàn cho người học miền nam Việt Nam* (Luận án tiến sĩ tại Đại học Yonsei).
- [3] Dong Tac. (2020). *Âm vị và các hệ thống âm vị Tiếng Việt*. Truy cập 12/05/2024, từ <https://dongtac.hncity.org/spip.php?article299>.
- [4] Heoyong. (2006). *Một nghiên cứu về tính phổ quát đánh máy của hệ thống phụ âm Hàn Quốc* (Song ngữ. 45. Hội Song ngữ).
- [5] Jeong Myeong-suk. (2002). *Các mô hình cơ bản của ngữ điệu tiếng Hàn và kế hoạch giáo dục* (Song ngữ 19, Hiệp hội Song ngữ Hàn Quốc).
- [6] Joy Do. (29,11,2022). *Lý luận và thực tiễn: Giảng dạy tiếng Hàn cho người nước ngoài*. Wikidocs,3-1-2.
- [7] Kevin Kang, Kim Soo Min. (2021). *Hiểu đúng về chính tả và cách phát âm của phụ âm /ㄹ/*. Truy cập 27/06/2024, từ <https://post.naver.com/viewer/postView.nhn?volumeNo=30469206&memberNo=51322041>.
- [8] Kim Young-sun. (2004). *Nghiên cứu về việc dạy phát âm tiếng Hàn cho người học tiếng Việt* (Hiệp hội Giáo dục Ngôn ngữ Hàn Quốc Quốc tế).
- [9] Phuong Nam Education. (2020). *Học phát âm phụ âm tiếng Hàn Việt hóa*. Truy cập 13/05/2024, từ <https://hoctienghan.com/noi-dung/hoc-phat-am-phu-am-tieng-han-viet-hoa-2.html>.